

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czímaendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom. A borok lehúzása és csapolásmódja. — A henger haszna. — Az élő sövény készítmódja. — A tejkamaráról. — A gyümölcsfa haszna. — A víz szerepe az állati háztartásban. — A harkályok. — Dohos zabnak rosz szagát elvenni. — Meghívás. — Szerkesztőségi üzenet. — Mellékletünk. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

A borok lehúzása és csapolásmódja.

Mindamellet, hogy a borok lehúzása a legfontosabb pin-czemunka és a borkezelésnek alapja, mégis annak mikori végrehajtására nézve általános szabályt felállítani nem lehet.

Tapasztalatból annyit mondhatunk, hogy az első le-húzásnak mindig az erjedés megszűnte után azonnal kell bekö-velkeznie, már a második, harmadik sat. lehúzásokra meg kell várni a borok teljes megtisztulását, melyet ha elértek, csak azután következhetik a többi lehúzás; mert nem áll azon elter-jedt hit, hogy ha a bor lehúzáskor nem volna is tiszta, majd meg-tisztul lehúzás után; ha piszkos, zavaros bort huzunk le, nem tettünk egyebet, mint áttöltöttük a zavaros, piszkos bort egy más hordóba, minek csak az lesz a következménye, hogy az áttöltött folyadék a másik hordóban is csak olyan zavaros marad.

Nem akarván ezen lapok hasábjain már sokszor hang-súlyozott tárgyak ismétlésébe bocsátkozni, hogy újból is arra figyelmeztessük boros gazdáinkat, miszerint a lehúzásnak min-denkor a lehető legtisztább hordókba kell történni; de nem tartjuk feleslegesnek a hordók tiszta vagy nem tiszta volta meg-ítélésének legegyszerűbb módját figyelmükbe ajánlani. Ugyanis régi, de rosz szokás a hordóba a felső aknalyukon beleszagolni és az által itélni meg a hordó tisztaságát, mert egyszer az em-bor orra nincs mindig csalhatatlan állapotban, másodsor kü-lönösen nyitva tartott hordókban sok oly piszkos lehet, mely a külső levegőt teljesen magába szíván, azt az orr észre nem veszi és a szem meg nem látja. A hordók tisztaságának csal-

hatatlan megítélése a hordó belsejének kivilágítása által tör-ténhetik csak, ha ugyanis a hordó csaplyukán egy égő gyer-tyát tartunk be és a felső aknalyukon bele nézünk; a hordó belseje ilyenkor teljesen kivilágítva áll előttünk és abban min-den legkisebb piszkos vagy oda nem tartozó rész a legköny-nyebben szemlélhető és egy pillanat alatt elhatározható, hogy elég-e a hordó kellő kitisztítására az egyszerű mosás, vagy annak kifenekelése, vagy egyéb tisztítási mód alkalmazandó-e? Csakis ily módon kitisztított és valójában tiszta hordóba történ-hetik a lehúzás. Említve volt a tiszta lehúzás mint a bor keze-lés alapja, nem lesz tehát felesleges, a tiszta lehúzás mi módon való eszközölhetését jelezni. Előre bocsátva, hogy a kellő edé-nyeknek is tisztáknak kell lenniök, a megcsapolás módjára kell figyelmet fordítanunk és ismét egy régi rosz szokást kell pél-dául felhoznunk. Ugyanis a hordó felső aknáját csapolás előtt azon czélből, hogy a levegő nyomásától megóvassék, jól be szokták verni, hogy az alsó csap kivétele alkalmával, men-től kevesebb bor szóródjék el. Szép és ajánlatos dolog a takarékoság, de ez esetben rosszul van alkalmazva, mert nem hisszük, hogy akadna oly egyén, a ki életében hordócsa-polással foglalkozva, ne emlékeznék vissza, mikor egy ily mó-don felülről jól bevett hordónak csapdugóját kivette, mily rázkodást hallott a hordóban az alulról felfürödött levegő által a hordó tartalmában okozni, — mi természetesebb, mint az, hogy az ily módon, a hordó egész tartalmán, még pedig alulról felfelé rohanó levegő az összes bort megzavarja, tehát ha tisz-ta volt is a bor lehúzás előtt, ekkor szándékosan felzavartatott. Mit érünk tehát el ily eljárással? azt, hogy borunkat tisztán soha-sem húzhatjuk le, tehát tiszta borunk sem lehet; világosan lát-ható ebből, hogy csapolás alkalmával a hordó felső dugóját mindig ki kell nyitnunk, hogy a levegő a maga nyomását sza-badon gyakorolhassa, — mely légnyomás által, ha el is szó-ródik néhány csepp bor, mégis kevesebb a veszteség, mint ha az egész bort felzavarjuk, annyival is inkább, mert az elfecsére-

Iés mellözéséhez nagyon kevés ügyesség kell; néhány kísérlet után bárki könnyen elsajátíthatja ezen módot, mire különben a gyakorlat is kényszeríteni fogja. A hordók emelésénél is a legnagyobb óvatosság ajánlatos, sőt az emelés lehetőleg mellőzendő, miután igen kevés költségbe kerül a hordó egész tartalmát minden emelés és mozdítás nélkül az úgynevezett kármentő lopóval (Fortelheber) teljesen kiüríteni, mely hosszabb rövidebb pléhsővezetből állva, minden pléhessel megkészíthető, vagy bármely borászati cikkekkel felszerelt üzletben kapható. *) Az ily módon tisztán lehúzott és gondos föltögetés által folytonosan tele tartott hordók tartalmának előhaladásában semmi akadály nem lévén, a borok teljes mértékben fejlődhetnek és így azon legmagasabb fokot is elérhetik, melyre kezelés által hivatvák.

Eöry Tivadar.

A henger haszna.

A henger nálunk még mindig nincsen annyira elterjedve, a mint ezt használhatósága megkivánná s ott, a hol nem hiányzik, néha nem okszerűen használják; nem lesz tehát felesleges ezen gazdasági eszközről is megemlékezni, annál is inkább, minthogy czélszerűen alkalmazva a termés sikerére nagy befolyással lehet.

Napról napra jobban hangoztatják a gazdasági lapok, hogy a jelenlegi gazdálkodási rendszer mellett nem állhat meg a gazda, hogy a mostani gazdálkodáson változtatni kell. Mit tegyen tehát a gazda? fogják sokan kérdeni. Kezelje és szaporítsa jobban a trágyáját, tartson több, de a helyi körülményeknek megfelelő haszonállatot és jobb gazdasági eszközöket, javítsa, telkesítse földjeit, de végre s mindenek felett tartson elegendő s jó igavonó marhát. Hogy lehet elcsigázott s erőtlen igavonó marhával a talajt okszerűen művelni? hogy képes a gazda elégtelen igavonó marhával maga idejében a talajnak megmunkálását s vetését bevégezni? a helyett, hogy földjét háromszor szántaná, megelégszik két, sőt néha egy szántással is. Csodálkozunk-e, ha ily eljárás mellett a termés is csak egy harmada annak, a minek lennie kellene? csodálkozunk-e, ha olyan gazdának földjei évről évre nehezebben művelhetők, gyomosabbak, erőtlenebbek s kevesebb hasznot adnak.

Figyelmeztetvén némely gazdát arra, hogy gazdasága nem bír elegendő igavonó erővel, azt nem akarja beismerni, állítván: hogy eddig is győzte a munkát ugyanazon igavonó marhák létszámával. Nézzük meg azonban szántóföldjeit s látni fogjuk a rúka, egyenetlen vetéseket, silány kalászkokat, gyéren álló kereszteket, de annál bújában nőtt gyomokat. Hogy némely gazda nem tart elegendő igavonó marhát, oka a félreismeret takarékoság, mely a prédálással azonban egyértelmű, magam is hallottam már gazdát mondani: „nem tarthatok több igavonó marhát, mert a cselédek létszáma most is nagy, hát ha még több cselédet kellene tartanom, honnan győzzem azok fizetését”? Ez természetesen olyan argumentum, a melyre csak

mosolygás lehet a felelet. Ha a cselédet egész éven át hasznosan tudjuk elfoglalni, akkor fizetését meg is keresi s akkor tartása nincsen a gazda kárára.

Egy üzlet sincsen annyi véletlennek kitéve, mint a gazdáé, azért minden tőle kitelhető módon iparkodnia kell ezen véletlenségeket ellensúlyozni, ezt pedig a talajnak jó erőbeni tartása, jó művelése, jó erőben lévő és elegendő számú igavonó marhaállománnyal képes elérni.

A talaj megmunkálásánál gyakran a hengert is lehet alkalmazni s miután a talajok kötöttsége különböző, különböző hengereket is szoktak használni. A kötött talajnál a rögök rendszeren nagyobbak és keményebbek lévén, azok elaprózására használjuk a nehezebb szeges hengert, középkötöttségű talajnál, hol a borona nem elégséges, a gyűrűs hengert s így a hengerezést boronálással felváltva a talajt a vetőmag befogadására előkészíthetjük.

A laza talajnál, a mely szántás után rögöt nem képez, használhatjuk a hengert annak viztartó és vízfelszívó képességének emelése czéljából. Ha a laza talajt meghengerezzük, annak egyes részei jobban összeállanak, a benne lévő viz nem fog oly hamar elpárologni s száraz idő beálltával pedig a hajcsövesség törvényénél fogva képes lesz az altalajból vizet felszívni. Nem elég azonban a talajt csak meghengerezni, hanem minden hengerezés után szükséges azt könnyebb boronával meg is jártatni. A lehengerezett talajból ugyan nem párolog ki a viz oly gyorsan; de a levegő sem hatolhat a talajba s így azon légnemek sem, a melyek a növényeknek tápanyagot szolgáltatnak.

Hirtelen záporosó után az ilyen hengerezett és megboronált talajon nem képződik oly hamar kéreg, mely a növényektől elzárva a levegőt, azok csirázását s kikelését hátráltatja. A megkérgesedett talajon a rovátkás henger jobb a simánál

Igen czélszerűen használhatjuk a hengert apró magvak p. o. lóhere s fűmagvak alátakarására is.

Nem szabad azonban hengert használni azonnal a szántás után oly talajokon, a melyek sok gyökgyomot tartalmaznak, mert az ily lehengerezett gyökgyomok a föld lenyomása által kellő nedvességet nyervén, tovább élődnek s a talajt rosszabbá teszik. Ilyen gyepes, tarackos talajt czélszerű először egészen sekélyen 5 – 7 cm. (2—3 hüvelyknöve) megszáritani s ha felszáradt, boronával a gyomokat összegyűjtetni s kihordatni.

Walter Lajos.

Az élősövény készítmódja.

Hogy egy 3 – 4 soros biztosan védő élősövényt előállíthassunk, ezt a következő módon kell vetni és előkészíteni.

Először is ősszel birtokunkat körülszántatjuk a lehető mélyen és a mennyiben ezen szántás a széleken bolygatatlan földet hagy el, azt ásóval kell felásatni. Megtrágyázni nem árt, de nem okvetlenül szükséges, mert ezen föld széle — a megye melletti föld — különben sincs kiélve. Így felszántva, de elboronálatlanul marad ezen föld a jövő tavaszig azért, hogy a nagy hantok közeibe a téli nedvesség és levegő jobban bevehetvén magát, ezen felső földréteget megérelje.

*) Kapható Kolozsvárt bádogos Zattler Józsefnél, ára a hordók nagysága szerint 2—4 ftig váltakozik. Szerk.

Tavasszal, de okvetlenül mártius utolján, újból felszántatjuk ezen földet és úgy marad májusig, a vetés idejéig, hogy ki ne száradjon. Ekkor következik a vetés ideje, ha lehet vetőgéppel, ha pedig nem, akkor zsinór mellett 50 centimeter (1½ 'nál valamivel több) távolságu sorokban a leforrázott mag elvetetik.

A leforrázás úgy történik, hogy a magot rostára tévén, azt egy nagy tál vagy dézsa fölé helyezzük és azután forró vízzel leöntvén, pokrócczal betakarjuk, így azt mintegy 6—12 óra hosszat pároljuk, hogy az a meleg gőztől megdagadjon. Hideg vízben áztatni nem vezet célra, mert az ákácsmag keményebb természetű lévén, meg nem dagad.

A vetést okvetlenül meleg időben kell tenni, mert már magammal történt, hogy a hideg földben ezen feldagadt mag mind elpukkant, megromlott. Jól felmelegedett földbe vevén azonban a magot, az okvetlenül kikél oly sűrűn, hogy még meg is kell ritkítani, de csak a jövő évben, mikor egyszersmind a megmaradtakat egy tenyérnyire a föld felett vissza kell meteszeni.

Már az első évben meg kell egyszer a teljes kikelés után, június elején, másodszor július elején, de okvetlenül kánikula előtt kapálni, illetőleg feltölteni.

A második évben, vagy ha úgy tetszik, a harmadik évben tavasszal a közök felásatván, vagy legalább mélyen felkapáltatván, a csemeték a gyökér koronája felett, a föld alatt lemetszetnek és földdel felhalmoztatnak.

A felhalmozás azért szükséges, mert az okozott sebekelését pótolja, hogy ez által a mennyire lehet a fenésedést kikerüljük.

Ezen csemeték most, mint a serte, oly sűrűn hajtának ki s kész az élősövény, melyet időközönként mint más élősövényt nyírni, nyesni kell.

Más fák és cserjék is alkalmasak sövényül, de egy sem úgy, mint éppen az ákác. Még pedig azért, mert ennek meg van azon tulajdonsága, hogy a föld alatt elvágatván, kinő az 5—10 hajtással és nem szárad el. S éppen ott alól, hol a nyúl bejár és hol az a földet is kikaparja, oly sűrű, hogy azon a nyúl nem bir keresztülhatni. Ellenkezőleg más fák és cserjék p. o. a galagonya, ha sűrűn kél, egy része a hely és világosság hiánya miatt kiszárad és éppen ott, a hol főként sűrűnek kellene lennie a nyúl behatolhatása miatt, ott ritka. Már pedig a nyúl legveszedelmesebb ellensége ültetvényeinknek, főleg fáinknak. Az pedig a hozott vadászati törvény mellett sem fog fogyni, sőt szaporodni. Ezen törvény megváltoztatását pedig hiába várjuk, mert az, habár első tekintetre károsnak látszik, hasznos is. A mint azt közelebbről kifejtendem.

Ezen ákáczsövénynek meg vannak ugyan a maga hátrányai, de azokon segíteni lehet. Ugyanis feljebb növén, a sövény befelé a szántóföldbe 2—4 meternyi távolságra oly árnyékot vet, hogy ott semmi sem terem meg, kivéven a fűfélék. Szükséges azért vele egyidejűleg még a sövénytől 4—6 meternyre a földet megmivelní és luczernával vagy más fűfélével bevetni, takarmányra különben is minden gazdának szüksége van.

Hátránya még az is, hogy messze elterjedt gyökereiről,

kivált ha azok megsértetnek, kihajt. Ennek ugyan elejét veszi már a 4—6 meternyi szélességben vetett luczerna. Ott nem szántatván a föld, a gyökerek nem sértetnek meg és nem is hajtának oly sokat. De ha mégis kihajtának, meleg lótrágyával kell felhalmozni s az okvetlenül kipusztítja a hajtást.

Dömötör László.

A tejkamráról.

Bizonyos alkalommal azt mondotta nekem egy igen ügyes tejgazda és vajtermelő, hogy a tej olyan mint a szép leány. Sok csinja van, bajos kiismerni és kényesen kell vele bántani. Igaza van! a ki még soha sem foglalkozott a tej kezeléssel nagyban, vagy ki e részben nem tapasztalt, annak fogalma sincs azokról a sok dolgokról, ovatosság és szakismeretről, mely egyedüli biztosítéka a tejgazdaságok jövedelmezőségének. Mit tudja a kis gazda, ki egész termését a hámbárban és zsákban tartja, mit tesz az, egy pár ezer mérő buzát magtárolni, megőrizni az életet a dohosság, penész, egerek, gabna féreg ellen. A mint nagyban gabnatermelés magtár nélkül nem, nagybani tejkezelés sem képzelhető tejkamara, tejpinceze egy szóval külön tejhelyiség nélkül.

Ha közvetlen a fejés után adhatjuk el a tejet, nincs szükségünk külön tej helyiségre, míg az, ki vajat készít, kevesebb tej mellett sem nélkülözheti azt. A tej kamara legyen szellős száraz és elég világos. Sötét nedves helyiség dohos szagú, rosz levegőjű szokott lenni, ilyen helyen a tej rosz szagot vesz fel, kellemetlen ízű lesz, hamar elromlik és a vajalásra sokszor teljesen alkalmatlanná válik. Igen fontos továbbá, hogy a tej helyiség hőmérséke tetszés szerint szabályozható legyen; a nyári forróság szempontjából jó, ha éjszaka fekszik vagy fáktól van beárnyékolva, hogy pedig télen át nagyon ki ne hűljön, ne legyen széljárta. Legyenek az ablakok, ajtók jól zárók és az ablakok táblákkal ellátva, ki lehet ezekkel zární nyáron át a meleget és alkalmatlan férgeket, télen ismét a tej helyiségben levő kis kemenceze melegét jobban kihasználhatni. Földalatti pinceze helyiségek télen nyáron inkább egyenlő hőmérsékűek, ezeknél tehát jeget és fát lehet kimélni, általános hibájok azonban, hogy nem eléggé szárazok és sötétek. Olyan magasabban fekvő pinceze, mely nagy ablakkal bir, igen könnyen alakítható át tej helyiséggé.

A tej kamrának olyan nagynek kell lenni, hogy abban a 36 óra alatt fejt tej — kiöntve a tejfölvő edényekbe — a hűtő kád, vajköpü és a tejkezelés és vajkészítéshez szükséges egyéb eszközök elférjenek, legyen hely még a kényelmes és akadálytalan köpülésre. Nyáron át sok jeget meglehet kimélni, ha a tejfölvő edényeket a szoba padozatára helyezzük, miután alant hidegebb van; ezen eljárás azonban több helyet igényel. A polczoknak szerkezete és nagysága a tejmennyiség, a tejfölvő edények nagysága, alakja és a tejfel nyérés módjától függ, két osztályu polczok a legjobbak, magasabbak már nem célszerűek. A tej helyiség padozatát a leghelyesebb cementtel beönteni, vagy beton burkolattal látni el, megfelel azonban a czeálnak kő vagy téglaburkolat is és hogy a padozatot könnyen lehessen tisztítani, kis esést adjunk neki egyik oldal vagy

pedig a közép felé. A mosogató és egyéb tisztátalan víz kivételére földalatti csatorna szolgál. A falak és mennyezet legyenek simára vakolva és jól bemeszelve. Egyedül ily berendezés mellett vagyunk képesek az ártalmasságokat a tejhelyiségtől távol tartani. A fa padozatot és mester gerendás mennyezetet soha sem lehet eléggé tisztítani; mindenüvé beveszi magát a nedvesség, ott virágozik azután a penész, fejlődnek a romlás előidéző csirmagvak és innét ered a dohos szag. A tej, mint már többször említettem a szagokat igen könnyen magába szívja; bizonyítja ezt azon tény, hogy a tejen a melléje helyezett terpentinolnak nemcsak szagát, hanem hosszabb idő után még sajátságos fanyar keserű ízét is megérezni. Erről az oldalról a tejet jól ismeri minden gazdasszony és ezért soha sem teszi azt olyan kamarába hol avasságok, erős szagú fűszerek állanak, hová a füst behatolhat, vagy a hol a szekérkenőt stb. tartja, hanem igenis kiteszi az ablak közé vagy külön e célra szánt helyiségbe. A ki nem így tesz, az rosszul cselekszik és méltó büntetését a kávé kellemetlen íze, füstös szagában találja. Hogy milyen lehet az ily tejjel készült sütemény, azt csak elgondolni is borzasztó.

Ha a tejkamrába kútat csináltathatunk vagy egy künnlevőnek a csövét bevezetjük igen nagyot könnyítünk a vajkészítés és az edények tisztításán.

Szentkirályi Akos.

A gyümölcsfa haszna.

Eltekintve a gyümölcs tetemes hasznától, melyért tulajdonképpen a gyümölcsfa tenyésztetik, magának a fának is sokoldalú és oly nagy haszna van, hogy egyenként is megérdemli a gyümölcsfát minél nagyobb mérvben tenyészteni pl. a dió- és cseresznyefából a legszebb bútorok készülvén, ily célra is nagy értékkel bírnak. Az alma-, körte- és szilvafákból pedig kitűnő szerszámok készülnek.

Azt mondja a legtöbb szántóvető ember, hogy ő nem bíbelődik a faültetéssel, nem az az ő dolga, ő csak a gabona-termeléssel foglalkozik, mely az elvétel- és learatáson kívül semmi gondozást nem kíván; ültessék azt a kertészek kik ráérnek a fával babrálni. És hogy ez így van, arról az alföld legnagyobb részének rideg pusztasága elég szomorúan tanuskodik, hol a beláthatatlan pusztaság egyhanguságát csak egy két kútgém és némely tanya mellé ültetett egy pár akácza teszi változatossá.

Az ily vidékek lakói azután tüzelőül is a gazdaságban összegyűlt trágya anyagokat égetik el és épen azon szántóföldtől, melyre egyedül támaszkodnak, vonják meg a folytonos gabona-terméssel kiaknázott tápanyagok visszapótlását, — minek az a csalhatatlan következménye leendő, hogy a szünet nélkül használt és soha nem trágyázott föld nem nagy ugrással ugyan, de évről évre mindinkább szegényedik, míg végre teljesen kiesigázott terméketlen földdé válik és kérelhetlenül bebizonyul, hogy a faültetés iránti indolencia vagy épen ellenszenv a szántóföld elszegényedésével boszulja meg magát.

Ebből folyólag a gyümölcsfát, ha semmi más célja nem lenne is, tüzelő faul is kellene ültetni, hogy a szántóföldek az

azonon termelt minden növényi maradványok és állati trágyák visszaadásával mindig egyenlő termőerőben maradhassanak meg.

Nagy haszna van a gyümölcsfának az állati egészségre is, mert tudjuk, hogy a fák általában temérdek levélzetük által folytonosan tisztítják a levegőt az állatra mérgesen ható szén-savtól, mely ártalmas gáz, ha a növényzet ezt mint tápanyagát szakadatlanul fel nem emésztiené, a szerves testek égéséből, rothadásából és az állatok kileheléséből annyira elszaporodnék a légkörben, hogy abban az állatok megéihetése végtére lehetlenné válnék.

A növény az, különösen a fák, melyek a levegőben magasan felemelkedve temérdek szén-savat választanak el a levegőből, melyet leveleik által felbontanak és abból a nekik felesleges élelyt visszabocsátják a légkörbe.

Ez okozza népes nagy városokban, hol egyfelől a szén-savfejlődés igen nagy, másrészt pedig az élőfa kevés, hogy oly rossz levegő van, a mely hogy még annyira is elviselhető, csak egyedül a légáramlásnak lehet köszönni.

Ellenben erdős helyeken, vagy gyümölcsös kertekben mindig üdőbb és életőbb levegőt találunk, mivel ott a földszínről kevés szén-sav emelkedik fel, a sok fa pedig temérdek felhasznál, mit azon rétegből kell kiszednie, melyben a levélzet van elterjedve. Másrészt ezen sok fa levélzete sok élelyt is bocsát ki és ezen körülmények okozzák, hogy a fás helyek légköre kevesebb szén-savat és több élelyt tartalmaz. Ebből kiindulva kezdték a népesebb városok belsejében is a fákerteket és az utcákban a fasorokat ültetni.

Nagy befolyást gyakorolnak a faültetvények, ha nagy mennyiségben vannak, az időjárásra is. — Nevezetesen az erdős vidékeken oly hosszan tartó szárazságokra nem igen van eset, mint a fátlan pusztaságokon és szárazabb időjárásnál a harmat is több a fák közelében, mint a fátlan helyeken.

Továbbá a fűtő homok megkötésénél is mily nagy hasznót tesz a faültetvény, mivel egyrészt azon különben használhatatlan sivár homokot használhatóvá változtatja, másfelől a fák felfogván a szelek futását, nem engedik a jobb földeket betöltetni.

Erre nézve tanulságos példát mutatott fel Kecskemét városa, hol a legsilányabb futóhomokot ezen célból szőlővel és gyümölcsfákkal ültették be, hogy megakadályozzák annak a fekete földekre és a városba való befutását és ezáltal nemcsak azt érték el, mire számítottak, — hogy megmentették szántóföldjüket az elöltéstől — hanem azon futóhomokban, mely az előtt csak hitvány legelő volt, most óriási gyümölcsfák diszlenek és Kecskemét városának a sok ezer forintokat, azt lehet mondani, hogy a város jövedelmének tekintélyes részét, most már azon hitvány föld gyümölcs- és szőlőtermése biztosítja.

És mindezen szép eredményt Kecskemét városa csak saját szorgalmas munkásságának köszönheti, mely által azon 5—6000 holdnyi gyümölcstelepeket teremtette és ma még nagyobb szorgalommal és gondval ápolja.

A már említett jelentékeny hasznokon kívül megérdemli a gyümölcsfa tenyésztését csupán szépségi szempontból is. Ta-

lán nincs oly érzékellen ember, ki a községek utcáiba és országutak mellé ültetett szép fasorokban ne gyönyörködnek, annyival inkább, ha a forró nyári napokban gyalog kell utaznia és azok kellemes árnyékot nyujtva még a veszedelmes napszúrástól is megvédik. Sőt gazdasági szempontból véve fel, a legelő állatok is sok betegségektől óvatnának meg, ha azok a forró nyári napoknak legmelegebb részét a legelőkre ültetett facsoportok alatt tölthetnék el, mert pl. mindenféle legelő állat agygyuladása főképen az erős napszúrástól származik. De még az úgy nevezett vértályog vagy lépfene pusztító hatását is, mint mondják, a legelők fátlansága még inkább neveli.

Gábor József.

A víz szerepe az állati háztartásban.

A víz egyike a legfontosabb anyagoknak nemcsak a közönséges életben, hol lépten-nyomon találkozunk vele, hanem a gyógyászatban is. Az állati szervezetet alkotó egyes szervek minden része több-kevesebb vizet tartalmaz; és a vizrészek mennyiségétől függ e részek szilárdsága. Így pl. 1000 súlyrészben a fog tartalmaz 100 s. r. — a csont 220 s. r. — az izom vagy hús 757 s. r. — a rostany 964 s. r. vizet. A szövetek viztartalma azonban egész pontossággal nem határozható meg, mivel a különböző életviszonyok következtében az egyes állatfajoknál is folytonosan változik. Így a hizlalásnál a zsír szaporodásával a vízmennyiség kevesbedik, úgy hogy a kihizott állat kötszövetében és izomzatában csak félannyi víz van, mint a soványében.

A víznek különböző mennyiségben való jelenléte a szervezetnek különböző állapotát idézi elő. Ha valamely állat folytonosan nedvdús tápanyaggal tartatik és különösen ha e tartás már hosszabb időn át folytatott — az ily állat szervezetében lényeges változás áll be. A nagy mennyiségben felvett víz a tápcsatornát mindig nagyobb tevékenységre serkenti és az így áthasonított víz a szerveket minden részében, mint kötszövet, izmokban, stb. meggyülvén, azokat felduzzasztja, felpuhítja, ruganyosságukat és így működési képességüket is gyengíti; a vért nagy mértékben felhigítja, a vértekeceket felduzzasztja és a vérnek visszahatási képességét a betegségnél csökkenti. Az ily állatok nehezek, tunyák lesznek, szellemi képességek csekély, a vizenyős vér következtében könnyen izzadnak, némely betegségekre fogékonyabbak lesznek, szervezetük a sértést később érzi meg és a visszahatás később és akkor is hiányosan áll be, minnek következtében a gyógyulás nemcsak hosszabb időt vész igénybe, de ritkábban is történik. Az ily állatot petyhüdt szervezetűnek nevezzük.

Az előadatokkal ellentétes testalkatot szilárd szervezetnek hívjuk.

A gazdára nézve nagy fontossággal bír e kétféle szervezet közötti különbség felismerése, miután a három életoldal: érzés, mozgás és képzés, a szervezet minősége szerint különböző mérvben fejlődik ki és e szerint a takarmányozás helyes beosztásával állatainál azon életoldalt fejlesztheti ki nagyobb mérvben, mely saját céljának jobban megfelel.

A szervezet el — és kiválasztásai szintén nagy mennyi-

ségű vizet tartalmaznak; nevezetesen a ló bélsara 1000 súlyrészben tartalmaz 690 s. r. — a tulok bélsara 750 s. r. — a vér 800 s. r. — a tej 891 s. r. — a lóhúgy 886 s. r. — a tulokhúgy 912 s. r. — a nyál és verejték 995 s. r. vizet.

Látva azt, hogy a szervezet szabályos állapotban is mily sok vizet tartalmaz, könnyen megmagyarázható azon körülmény, hogy az állatok azt hosszabb ideig nem nélkülözhetik.

Ha a vizet az állatoktól részben megvonjuk, először is táplálkozási zavarokat fogunk észlelni. A felvett tápanyagot a kevés nyál és gyomornedv nem oldja fel egészen és annak nagyrésze emésztetlenül ürítettetik ki, tehát kárba vesz. A kiürítések mindig ritkábban következnek be és állományuk szilárd lesz, míg végre megszűnnek és beáll a hasszorulás. Ha a vizet teljesen megvonjuk az állattól, akkor az egész szervezet megszűnteti munkásságát. A bőr, tüdő, máj, vesék stb. tevékenysége lassanként megszűnik; a vér sűrű lesz, lanyhán, nehézségen végzi keringését, a szív rhythmicus mozgása lassanként megszűnik, a vér a szervekben visszamarad, míg végre bekövetkezik a halál.

A szomjuságot rövidebb ideig lehet kiállani, mint az éhséget, mivel a tápcsatornában levő nedvek ha megfogynak, a tápanyagok nem higulhatnak fel annyira, hogy áthasoníthatók legyenek és a táplálkozás megszűnik.

Valamint a kevés, épp úgy a sok vízfelvételnek is megvan kártékony hatása a szervezetre és azért rendes körülmények között legcélszerűbb az állat tetszésére bízni azt, hogy mennyit igyék. Ily eljárással nincs mitől tartanunk, minthogy az állat éppen csak annyit iszik, mennyit szervezete megkíván.

Az állatoknak adott víz legyen lehető tiszta, azaz mentől kevesebb idegen anyag legyen benne, mint állati és növényi szervek maradványok, gombák, romlott légnemek, sók stb. melyek igen gyakran és igen sok betegségek okozói. Az ily romlott állott vizek ezenkívül igen gyakran fertőztetve vannak különböző belélődi állatok által, melyek az állati szervezetbe jutva, ott tovább fejlődnek, míg végre gazdájukat megölik. A posványok és mocsárok vizében ezeken kívül még rendszeren gerjanyagok (miasma) is vannak jelen, melyek különféle rothasztó, vérfelbomlási körokat okoznak és ezért betegeznek meg az állatok oly gyakran az ily víz megivása után. A túlmész-tartalmú víz következtében gyakran kövek képződnek némely szervekben, mint gyomor, vesék, húgyhólyagban stb. mely köképződés beállhat akkor is, ha az állatnak ily részekkel kevert tápszert pl. malomport adunk.

Sárosy Pál.

A harkályok.

Ki erdőben járt vagy közelében tartózkodott, az feltűnő kopogó hangokat hallhatott és ha nem tudta honnét kerülnek ez egyhangú kopogások, bizonyára tudakozódott utána és felvilágosítást nyert arról, hogy taradhatlan harkályok azok, melyek fáról fára, ágról ágra repülnek, ugranak, kúsznak, gyorsan megvizsgálják a fakéreg minden repedését: nem találnak-e kártékony rovar vagy azok álcáit, bábait és ha valami chetöt észre vesznek, erős csőrükkel munkához látnak, mint ügyes fa-

vágók megtágitják a hézagot és szépen kihúzzák a rejtélyek felfedezhetlenségében bizott állatkát és jó ízű falatként elnyelik.

A harkály tehát, minthogy kizárólag rovarokkal és pedig az erdőbirtokosra nézve azok legkártékonyabbjaival táplálkozik, a leghasznosabb madarak egyike.

Testük rendeltetésükkel teljes összhangzásban alkotott: lábuk elől-hátul két-két újjal görbe hegyes karmokkal ellátva kúszásra termelt; farkukon lévő erős tollazat kúszásukban támasznak használtatik; kemény egyenes vésoalakú csőrük a fakéreg és fa kilyugatására és így élelmük megszerzésére feltűnően felel meg céljának, a vékony hosszú horogtövissel bíró nyelv pedig a természet és általuk vájt nyílásokból ügyesen felfűzve kihúzza az élelmüket képező rovarokat.

Évenként egyszer költenek, 3—8 egészen fehér, vékony héju tojásukat önvéste falyukakban forgács — és faszálkákra helyezik el, fiaikat gondosan élelmezik és e célra a rovarok báb-jait, álczáit használják.

A harkályok nem annyira a gazdának és kertésznek, mint az erdőbirtokosnak használnak. Óriási rovarpusztításaik idézte haszon mellett támad azon csekély kár, melyet a fák és fakéreg meglyukgatása és megvágása által okoznak, hiszen éppen azért kopognak, véznek, forognak, hogy megtalálják a fák és így az erdőbirtokos ellenségeit.

Fekete harkály (*Picus martius*), Európában a legnagyobb, egész testét fekete, csak feje tetejét fedi élénkveres tollazat; vad, nyugtalan, ravsas madár, egész nap élelem kereséssel foglalkozik, a fatörzs és galyakon ügyesen gyorsan fel- és lefelé kúszik és az erdő csendében messze elhallatszik kopogása. Lomb és tülevelű fák sűrűjében leginkább vén korhadt fákon 8 egész 20 meter magasságban lyukat vág és abban végzi 12—15 nap tartó költését. A hím és nőtény felváltva ülnek a tojásokon.

A zöld harkály (*Picus viridis*) küllemétől kapta nevét, fejének felső része élénkveres, szürkés alapon. Tizenhat napi felváltott ülésben kikelt vastagnyakú, beragadt szemű fiai eleintén úgynevezett hangyatojással (hangyabábbal), később hernyókkal, álczákkal táplálkoznak. A zöld harkály némileg kerüli a nagy erdősegeket, hanem kisebb erdőkben, nagyobb erdők tisztásai körül, terjedelmes faültetésekből és nagyobb kertekben végzi rovarpusztítási rendeltetését.

A szürke harkály (*Picus canus*) kisebb és gyengébb az előbb említettéknél, feje kékes szürke, homloka veres, barna tollazatú, szárnya és farka fehér pettyekkel élénkítettik. Tülevelű és lombos fák erdeiből télen ellátogat kertekbe, gyepükbe, rétekre és összeszedi a fakéreg, száraz haraszt és fű alatt lévő rovarokat és azok lárváit.

A tarka harkály (*Picus major*) kisebb az eddigieknél, villás farka merev bordás tollazattal rozsdás színű, fejete fekete, nyaka élénkveres, válltája fehér, szárnya fekete fehér kereszt csíkokkal, czombjától farktövön pedig veres. Ügyes kúszó, gyors repülő, virgoncz, kevésbé félnék madárka, czinkek társaságában kertekbe is ellátogat. Odvas fák önvájta lyukaiban költ. Fiait hernyókkal, lárvákkal éteti. A hangya

báb-jait nem eszi. Mogyoró és egyéb magvakat csak szükségben keres fel.

A közép harkály (*Picus medius*) nagyon hasonlít a tarka harkályhoz, csőre vékony, melle rozsdás fehér fekete csíkokkal, hasa farktövön veres. A hím tollazata nem különbözik a nőtényétől. Általában rovarokkal táplálkozik, de tél idején, midőn elegendő álczat, bábót nem talál, makkal, cseresnyemagvakkal, mogyoróval és tülevelű fák magvaival csillapítja éhségét.

A kis harkály (*Picus minor*) csak veréb nagysága, a hímnek homloka veres, a nőtényé fehér kevésbé tollazott lába nem oly erős mint érintett fajrokonaié. Egész éven át erdőkben és gyümölcsösökben tartózkodik, kizárólag rovarokkal táplálkozik, melyek felkeresésében fáradhatatlanságot tanúsít.

Ébner Sándor.

Dohos zabnak rossz szagát elvenni

úgy lehet, ha a dohos zab közé faszén-porot keverünk, még pedig a zab mennyiségének $\frac{1}{24}$ részét, tehát 24 hectoliterre egy hectolitert s a zabot így keverve 14 napig állni hagyjuk. Ez idő elteltével a zabot megrostáljuk és azután úgy fogjunk találni, hogy rossz szagát elvesztette.

—r.—s.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet 1877-ik évi martius hó 12-én d. e. 10 órakor **igazgató választmányi ülést** tart az egyleti irodában, (bel-középutcza 13. sz. Gróf Mikó Imre háza), melyre a t. tagok ezennel tiszteletteljesen meghívhatnak.

Az elnökség.

Szerkesztőségi üzenet.

Lapunk szerkesztősége ezennel határozottan kijelenti, hogy névtelen cikkeket semmi szín alatt nem közölhet, miért is felkéri az illetőket, hogy a szerkesztőséggel szemben magukat megnevezni sziveskedjenek.

Mai számunk mellékletét

Veisz József helybeli előnyösen ismert magkereskedőnk árjegyzékét melegen ajánljuk az érdeklődők szíves figyelmébe.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Fogaras, Sz.-Udvarhely, Torda és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — **A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészét, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!**

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

(19)

Gyümölcsfa és szőlővenyige eladás.

2—4

A zámi jószágigazgatóságnál van több ezerre menő nemes gyümölcsfa és sima és gyökeres szőlővenyige eladó. Részletes árjegyzék kívánatra bérmentesen megküldetik.

A zámi jószágigazgatóság,
Erdélyben.

(16)

Eladó bika.

(3—3)

Egy jó állapotban levő 4 éves, tenyésztésre alkalmas **pinzgaui (sveiczi) bika** eladó. Meglátható Türebén (Kolozsmegye.) Ára felett értekezhetni Simay Lukácsal Kolozsvártt.

Eladó szőlővessző.

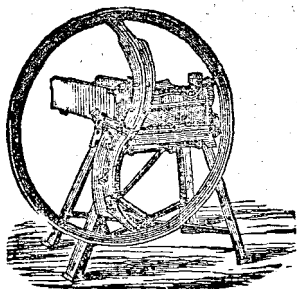
Mélt. gróf. Teleki Géza ur czelnai szőlészetében több ezer szőlő vessző van eladható. — Carbenet franc és Carbenet Sauvignonból 1000 darab 50 cm. hosszúsággal 12 frt o. é. Alexandriai muskotály 8 frt o. é.

Az árusítás loco Czelnára vonatkozik. — Vasutra szállítás mérsékelten számíttatik. (18.) (3—3.)

Értekezhetni levélben Albert Elek tisztartóval u. p. M. Igen, Czelnán.

Uj szabadalmazott szecs kavágó gép.

A legujabb a szabadalmi hivatalhoz bejelentett szerkezet E gép kerékekkel hajtva óránként 300 kilo marhata-karmányt vág. Szájvége 32

cm., ládája 127 cm. hosszú, 32 cm. széles és 21 cm. mély, a legnagyobb kénének is helyet ad. Lendkerék 120 cm. magas.

A legnagyobb, legujabb és legjobb kézi erőre szolgáló gép.

Ígább **WEIL MÓRICZ** gazdasági gépgyára Bécs

(4) Franzensbrückenstrasse 13. 3—8

➔ Szolid ügynökök kívánatosak. ➔

Felszólítás a t. ez. gazdaközönséghez!

Alólírott tisztelettel felkérek mindenkit, a kinek gazdasági magvai, u. m. luczerna, lóher, muhar, bükköny, lenmag, lencse, borsó, kerti vagy mezei paszuly, mák, kanadai zab, kendermag vagy bármiféle más gazdasági magvai eladók, vagy pedig eladás végett bizományba adandók volnaak, méltóztatásnak engem személyesen felkeresni, vagy minta beküldése mellett levélben értesíteni.

(9) 7—12 **CSIKY IMRE**, fűszer-, mag- és ásványviz-kereskedő. Kolozsvártt.

Gyümölcsfa-oltó-galy- és mageladás.

A legjelebb kipróbált fajokat Bereczki Máté urtól és Reutlingen-ből a német gyümölcsészek első intézetéből szereztem és az ő utmutatása szerint tenyészttem. Célom csak jót termelni és tenyészteni. Már van feleslegem, a mit a közönség rendelkezésére bocsáthatok, de még idő előttinek tartom árjegyzék kibocsátását; kik bővebb értesítést kívánnak, sziveskedjenek hozzám fordulni.

A gyümölcsfajokat Bereczki ur e lapok útján már ösmerteté; azokból az általa ajánlatokat bírom és szolgálhatok belőlök 1—4 éves csemetékkal és ojtógalyakkal. De kiemelem főként **őszi baraczk** és **meggyeimet**. Azután igen jeles **asztali** és **bor szőlő** fajokból sima és gyökeres vesszőkkel is szolgálhatok. Nem különben **legjelebb vetemény magvait** ajánlom és ezek közül különösen kiváló, **gálócsi muskotály dohány magom**, — **Meyneféle főzni való török buzám**, — **Turkesztán** és **marsovszki dinnye magvaim**, és több esfélék. Áraim a pestieknél olcsóbbak.

Rajokat 3 fontos sulyukat april közepétől kezdve 6 fájával szállítok.

Mézet, Dzierzon rendszer szerint hidegen szűrve, fontját 50 krjával. (10.) (3—3)

Egy két lóerejű jó karban levő **Lanz-féle cséplő gépem** is van eladó.

Ára 300 frt. Bármiféle terményt jól csépel.

Dömötör László

Pusztá Poo, tiszavidéki vasut állomása.

TAUFFER FERENCZ magkereskedő Kolozsvártt, ajánl vetőmagul:

hópehely, fehér rózsa, Extra Early Vermont és Early Rose **burgonyákat**, valódi oberndörfi sárga takarmány **répa magot**, melyből kívánatra **mintául** répákkal szolgálok, továbbá nagy választékú gazdasági, kerti és virágmagvakat, **Pignoletto** törökbúzá, Saynor- és Cook-féle angol kertész késeket és ásókat.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve szolgáltatnak ki.

(1)

(10—52)

„VICTORIA“ biztosító-társaság Kolozsvártt. (Alapított 1865-ben.)

Forgalmi kimutatása: (1875. december 31)

Összes bevételek kezdettől
(1865)—1874. év végéig . . . o. é. 19 606,023 frt 99 kr.
Bevétel 1875-ik évben o. é. 2.602,042 frt 73 kr.
összesen o. é. 22 208,066 frt 72 kr.

Kifizetett károk 1875-ik évben . . o. é. 793,469 frt 47 kr.
összesen . . o. é. 7.474.125 frt 74 kr.

Kifizetett károk kezdettől
(1865)—1874-ik év végéig . . o. é. 6.690,656 frt 27 kr.

Kiosztott nyeremény kezdettől
1875-ik év végéig o. é. 439,738 frt 69 kr.
Évi díjbevétel o. é. 1.000,000 frt — kr.

BIZTOSÍTÁSOK A SZÉNA ÉS GABONAKÉSZLET ELLEN

a) tűzkárok ellen (ha villám-csapás által okozottak is) épületekre, gyárakra, készletekre, ingókra stb.
b) jégkárok ellen, teljes kártérítéssel;

c) az ember életére, minden módozatokban — és közvetlítő
d) a túlélési csoport biztosításokat.

A folyamatban lévő széna és gabonakészlet — biztosítási időnyre különösen is felhívják a közönség figyelmé. Biztosítanak ugyanis tűz ellen mindenféle gabonaneműk, asztalgabonákban vagy csürökben, úgy takarmányok is szabad ég- vagy fedél alatt. Nagyobb összegű biztosításoknál, úgy azoknál, kik jégben is biztosítottak és káruk nem volt, vagy olyanoknál, kik épületeiket is együttesen adják fel — különös kedvezmények nyújtanak.

Tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a cséplőgépek használata naponként általánosabb lett, minek folytán az elcséplés az addiginél gyorsabban történik, a „Victoria“ azon kedvezményt léptette életbe, hogy azon felektől, kik gabonáikat géppel csépeletetik, egy havi tartamra is fogad el aránylagos díj mellett biztosítást.

Elcséplés után a biztosítás — ha a rakodási hely és idő bejelentetik; a szemre is kiterjed.

Az ügynökségek utasítva vannak, a közönségnek minden felvilágosításokkal, nyomtatványokkal szolgálni, a biztosításokat felvenni és esetleges kivánásokat ide bejelenteni.

Központi iroda: Kolozsvártt, főtér 26-ik szám.

Vezérügynökségek: Bécs, Budapest, Grätz, Prága, Szeben.

Főügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

A „VICTORIA“ biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötelezettségének mindég hiven és pontosan megfelelvén, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemtől ment intézet által eszközölnetni.

(5)

(5—26)

„VICTORIA“ biztosító társaság.

P i a c z i á r a k.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)							100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús	
á r a k r a j o z á r o k b a n												
Besztercze	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28	
Brassó	mart. 2	960	745	592	390	285	410	225	100	360	36	
Csik-Szereda	febr. 28.	1000	825	650	500	250	500	400	180	125	24	
Décs	mart. 6.	840	780	540	—	225	300	520	160	200	32	
Déva	mart. 3.	925	825	780	520	740	540	500	200	220	32	
Erzsébetváros	mart. 3.	755	650	560	—	300	350	300	140	300	32	
Fogarás	dec. 14.	775	670	450	450	200	425	140	30	—	24	
K-Fehérvár	mart. 3.	884	670	626	—	376	370	350	170	300	36	
Gy.-Sz.-Miklós	mart. 3.	975	650	575	550	225	475	125	20	—	28	
Kolozsvár	mart. 8.	1000	—	580	—	320	385	280	170	360	38	
M-Vásárhely	mart. 1.	800	570	575	270	250	330	260	60	380	34	
Naszód	mar. 1.	1000	855	665	265	200	330	180	70	250	28	
Nagy-Enyed	mar. 1.	935	700	575	—	280	350	350	120	235	36	
N.-Szeben	mar. 6.	900	760	600	500	320	410	160	110	350	38	
Szegesvár	mar. 1.	800	640	600	—	260	390	140	80	200	36	
S-Sz-György	mar. 5.	930	890	610	420	270	460	230	120	500	28	
Szamosújvár	mar. 5.	885	590	590	—	255	390	350	75	500	32	
Sz.-Régen	mar. 1.	835	625	608	360	250	370	300	140	250	34	
Sz-Udvarhely	febr. 27.	900	700	650	—	275	450	250	50	200	32	
Torda	febr. 10.	1100	800	525	—	275	310	380	40	300	34	
V.-Hunyad	febr. 10.	800	600	540	—	250	480	200	100	300	36	

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelőnek minden külön díj nélkül természetesen szerint akarhányszor változtatathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 — 3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52										
	szeri hirdetésnél										
	forint										
1/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
8/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
4/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
1/16 v. tizenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészes engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.